

Standardy kvality SPO pro orgány sociálně-právní ochrany dětí

standard č. 8
standard č. 9
standard č. 10

Praha, 17. 6. 2014
Jindřich Racek
Hana Solařová

Realizováno v rámci projektu „Podpora standardizace výkonu SPO ve Středočeském kraji“

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

LUMOS je mezinárodní nezisková organizace, která pomáhá znevýhodněným dětem v Evropě (České republice, Bulharsku, Černé hoře, Moldavsku, na Ukrajině),

Jeho hlavním posláním je přispět ke změně systému péče o ohrožené děti, tak aby děti měly možnost především zůstat ve své biologické rodině nebo měly možnost odejít do náhradní rodinné péče.

- Spolupracujeme s ministerstvy a krajskými úředníky na klíčových dokumentech
- Snažíme se o komplexní metodickou přípravu a vzdělávání poskytovatelů, pracovníků a uživatelů sociálních a školských služeb
- Spolupracujeme s řediteli a zaměstnanci ústavů a pomáháme jim porozumět nutným procesům v oblasti transformace
- Pracujeme i s dětmi tak, aby mohly být zapojeny do rozhodovacích procesů

Standardy

- Organizační
- Procesní

Standardizace se zaměřuje na jednotnou realizaci postupů aby byla zaručena kvalita výstupu.

Standard č. 8

Přijetí oznámení, posouzení naléhavosti a přidělení případu

- 8a) Orgán sociálně-právní ochrany jednotně postupuje při přijetí oznámení případu a jeho evidenci.

Co je potřeba udělat?

- Stanovit jednotný postup pro přijetí oznámení případu
 - Postup by měl být rychlý, bez průtahů,
 - Postup není vázán na konkrétního zaměstnance, jehož nepřítomnost případ zdrží;
- Stanovit jednotný postup pro evidenci oznámení:
 - Stanovit místo, kde všichni rychle najdou všechny dostupné informace z dřívějška;
 - Jak a kde je evidován nový případ – musí všichni vědět;
- Postup ideálně písemně zpracovat do metodického postupu.

Naplněné kritérium

- Pracoviště má ujasněno jakým způsobem přijímá oznámení o případu a jak postupuje s ohledem na způsob přijetí.
- Systém přijímání oznámení je nastaven tak, že nedochází ke zbytečným průtahům a není neúměrně dlouhou dobu závislý na jednom zaměstnanci. Jsou stanovené lhůty na evidování a přidělení případu.
- Evidence oznámení je vedena tak, aby byla informace o evidovaném případě dostupná v každou chvíli všem zaměstnancům, kteří podle evidence jsou schopni dohledat spisovou dokumentaci a veškeré informace o případě.
- Zaměstnanci postupují jednotně.

Standard č. 8

Přijetí oznámení, posouzení naléhavosti a přidělení případu

- 8b) Každý případ orgánu sociálně-právní ochrany je posouzen s ohledem na jeho naléhavost.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Ukázka rozhodovací diagramy?

- [Ukázka 1](#)
- [Ukázka 2](#)
- [Ukázka 3](#)

Co je potřeba udělat?

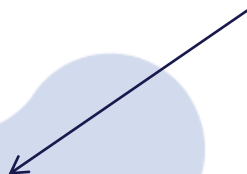
Oznámení případu

Evidence oznámení

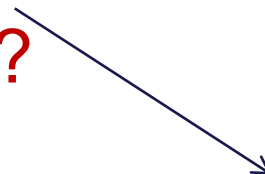
Vyhodnocení naléhavosti případu
Je případ naléhavý?

NE

Postup pro nenaléhavé případy

ANO

Postup pro naléhavé případy

Co je potřeba udělat?

- Stanovit pravidla, jak posoudit, zda se jedná o naléhavý případ nebo o nenaléhavý.
- Stanovit postup pro případ, že situace je naléhavá;
- Stanovit postup pro případ, že situace není naléhavá;
- Stanovit lhůty pro úkony;
- Vše ideálně zpracovat písemně!

CVIČENÍ:

Co znamená že je případ naléhavý?

-
-
-
-

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Naplněné kritérium

- Jsou stanovena kritéria pro posouzení naléhavosti případu (**ideálně písemně**)
- Jsou stanoveny postupy a lhůty pro řešení
 - naléhavého případu
 - a případ v běžném režimu.
- Existuje např. souboru otázek, na které je nutné si vždy odpovědět.
- Je určeno kdo rozhoduje o naléhavosti případu.

Standard č. 8

Přijetí oznámení, posouzení naléhavosti a přidělení případu

- 8c) Každý případ je přidělen konkrétnímu koordinátorovi případu. Koordinátor řídí průběh výkonu sociálně-právní ochrany u daného případu.

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Co je potřeba udělat?

- Stanovit si obsah pojmu „koordinátor případu“:
 - Kdo se jím může stát,
 - Jaké jsou jeho povinnosti a oprávnění;
- Stanovit způsob přidělování případů jednotlivým koordinátorům, včetně osoby, která je za přidělení zodpovědná;
- Činit záznamy o tom, kdo je koordinátorem (do spisu);
- Zvážit možnost změny koordinátora a informovat o tom klienty;
- Ideálně celé zpracovat písemně.

Naplněné kritérium

- Existují (písemně zpracované) povinnosti a oprávnění koordinátora případu, jednotliví zaměstnanci vědí, co znamená být koordinátorem případu.
- Je určeno kdo, případně podle jakého klíče rozhoduje o přidělení případu.
- Pracovníci vědí u kterých případů jsou koordinátory.
- Ze spisu klientů je zřejmý, kdo je koordinátorem případu.
- Pracovníkům jsou případy přidělovány, podle jejich specializace a podle aktuální kapacity.
- Může dojít ke změně koordinátora případu, o možnosti změny jsou informováni i klienti.

Standard č. 8

Přijetí oznámení, posouzení naléhavosti a přidělení případu

- 8d) Každý zaměstnanec zařazený v orgánu sociálně-právní ochrany k výkonu sociálně-právní ochrany pracuje maximálně s 80 rodinami, v případě kurátora pro děti a mládež se 40 rodinami. V případě práce s osobami pečujícími a osobami v evidenci pracuje maximálně se 40 rodinami.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Co je potřeba udělat?

- Zjistěte aktuální stav na vašem pracovišti – s kolika případy pracují jednotliví zaměstnanci.
- Otázka, které klienty do počtu započítávat?
 - Počet dětí s individuálním plánem?
 - Počet rodin, kde je alespoň jedno dítě s individuálním plánem?
 - „živé případy“?
 - Jiný mechanismus?
- Zkontrolujte, zda počty odpovídají požadavku kritéria;
- Zvažte možnosti, jak požadavky naplnit.

Naplněné kritérium

- OSPOD má jasně stanoveno, které rodiny/děti započítává do počtu rodin, se kterými zaměstnanci OSPOD pracují;
- Každý zaměstnanec pracuje s takovým počtem rodin, který nepřesahuje požadavky kritéria;
- OSPOD umí tato čísla konkrétně doložit a zdůvodnit.

Standard č. 9

Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte

- 9a) Při jednání s klientem dodržuje orgán sociálně-právní ochrany základní principy výkonu sociálně-právní ochrany zejména
 - respektuje individuální přístup ke všem klientům,
 - vychází z individuálních potřeb každého klienta,
 - podporuje samostatnost klientů,
 - uplatňuje individuální přístup k potřebám každého klienta,
 - motivuje k péči o děti,
 - posiluje sociální začleňování klientů,
 - důsledně dodržuje lidská práva a základních svobody,
 - podporuje kontakt s přirozeným sociálním prostředím,
 - informuje klienta o postupech používaných při výkonu sociálně-právní ochrany.

Co je potřeba udělat?

- Seznámit se se základními dokumenty, které se týkají lidských práv, kterými je ČR vázána;
- Seznámit se s principy SPOD a objasnit si, co jednotlivé principy znamenají pro každodenní práci;
- Uplatňovat principy při výkonu SPOD;
- Seznamovat klienty s principy SPOD a jejich právy.

Zapojení dítěte do procesu vyhodnocování a řešení případu?

- Nástroje pro přímou práci s dítětem:
- [Ukázka 1](#)
- [Ukázka 2](#)
- [Ukázka 3](#)
- [Ukázka 4](#)
- [Ukázka 5](#)
- [Ukázka 6](#)

Naplněné kritérium

- Zaměstnanci OSPOD znají základní principy výkonu SPOD a při výkonu SPOD se jimi řídí.
- Všechny principy (uvedené v kritériu) jsou uplatňovány v praxi, prostupují všemi činnostmi.
- Zaměstnanci OSPOD znají základní lidská práva, znají mezinárodní úmluvy o lidských právech, kterými je Česká republika vázána.
- Klienti jsou aktivně seznamováni se svými právy a principy SPOD.

Standard č. 9

Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte

- 9b) Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje služby potřebné pro jednání s osobami se specifickými potřebami, nebo má dojednanou spolupráci s fyzickými osobami a právníckými osobami, které tyto služby zajistí externě.

Co je potřeba udělat?

- Analýza toho, které specifické potřeby klientů může OSPOD naplnit svými silami (znalosti a dovednosti členů týmu), které naopak musí OSPOD zajistit externě;
- Zajistit, aby podpora osobám se specifickým potřebami byla dostupná přiměřeně z hlediska času a byla dostupná i v naléhavých případech;
- Vytvořit seznam osob či organizací, na které je možné se obrátit:
 - Vědět, na kterou specifickou potřebu služba reaguje;
 - Znat podmínky pro poskytnutí služby;
 - Znat podmínky finanční odměny;
 - Mít dojednanou spolupráci – abyste nečekali na schválení nadřízeného;
 - Znat kvalitu a možnosti služby.
- Zajistit srozumitelnost základních informací pro různé typy specifických potřeb klientů.

Naplněné kritérium

- Klientům se specifickými potřebami je zajišťována stejně kvalitní SPOD jako ostatním klientům;
- Každý pracovník je připraven na výskyt specifických potřeb u klientů a je schopen na ně pružně reagovat;
- Existuje seznam osob, organizací či firem, na které je možné se obrátit;
- Jsou stanovena pravidla pro dojednání těchto osob (zejména s ohledem na časové prodlení).

Standard č. 9

Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte

- 9c) Orgán sociálně-právní ochrany provádí u všech případů, zejména v okamžiku zavedení dítěte do evidence dětí uvedených v § 54 zákona, základní vyhodnocování potřeb dítěte a situace rodiny (dále jen „vyhodnocování“), zaměřené na skutečnost, zda se jedná o dítě uvedené v § 6 a § 54 písm. a) zákona, o dítě uvedené v § 54 písm. b) zákona, nebo o dítě zařazené do evidence dětí z jiného důvodu. Jestliže ze závěru vyhodnocování vyplývá, že se jedná o dítě uvedené v § 6 zákona, provádí orgán sociálně-právní ochrany podrobné vyhodnocování.

Co je potřeba udělat?

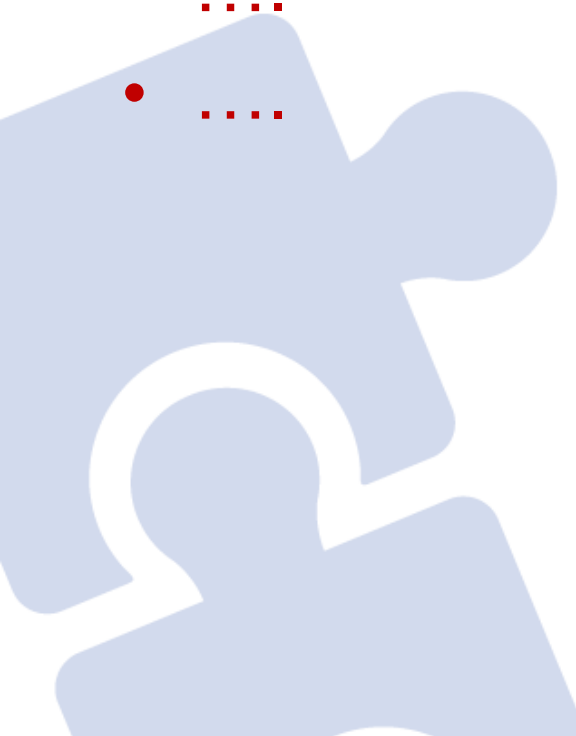
- Ideálně písemně zpracovat systém vyhodnocování na vašem pracovišti:
 - Kdo, kdy, jak a proč dělá základní vyhodnocení;
 - Jaký je výstup základního vyhodnocení;
 - Kdo a jak rozhoduje, zda dítě spadá do § 6 zákona a kde je o tom učiněn záznam;
 - Kdo, kdy, jak a proč dělá podrobné vyhodnocení;
 - Jaký je výstup podrobného vyhodnocení;
 - Jaké se používají pro tyto procesy formuláře.

CVIČENÍ:

Co znamená „že se jedná o dítě uvedené v §6 zákona“

-
-
-
-

Na koho se vyhodnocování vztahuje

všechny děti dle § 6 zákona 359/1999 Sb. o SPOD

§ 6

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

- a) jejichž rodiče
 - 1. zemřeli,
 - 2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti,³⁾ nebo
 - 3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti;
- b) které byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřením dítěte do její výchovy;
- c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, žijí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,⁴⁾ opakovaně nebo soustavně páchají přestupky ⁵⁾ nebo jinak ohrožují občanské soužití;

- d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
- e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;
- f) které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- g) které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
- h) které jsou žadateli o azyl odloučenými od svých rodičů, popřípadě jiných osob odpovědných za jejich výchovu;
- **„pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí“**

Naplněné kritérium

- Existuje systém základního vyhodnocování;
- Zaměstnanci jednotně realizují systém základního vyhodnocení;
- Jsou stanovena jednotná kritéria pro rozhodnutí, zda se jedná o dítě spadající pod § 6 (a o rozhodnutí je učiněn záznam);
- Jsou stanoveny odpovědnosti pro rozhodnutí začít realizovat podrobné vyhodnocení;
- Existuje systém podrobného vyhodnocování;
- Pracovníci jednotně realizují systém podrobného vyhodnocení;
- Pro výše uvedené ideálně existuje závazný písemný postu.

Standard č. 9

Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte

- 9d) Orgán sociálně-právní ochrany zpracovává v případě, kdy provedl podrobné vyhodnocování se závěrem, že se jedná o dítě uvedené v § 6 zákona, individuální plán ochrany dítěte, podle potřeby jej přehodnocuje a následně jej uzavírá.

Co je potřeba udělat?

- Zpracovat jednotná (ideálně písemná pravidla) pro individuální plánování – kdo může s klienty sestavovat IPOD, časové lhůty, formuláře, metody práce...;
- Stanovit pravidla pro přehodnocení plánu – maximální lhůty;
- Stanovit pravidla pro uzavření plánu – kdy a za jakých okolností může být IPOD uzavřen;
- Nastavit systém schvalování/kontroly IPOD.

Naplněné kritérium

- Existují (ideálně) písemná pravidla zaměřená na individuální plánování:
 - Kdy jsou IPOD sestavovány, v jaké lhůtě;
 - Kdo je zodpovědný za sestavení IPOD s klienty;
 - Pravidla a lhůty pro přehodnocení plánu;
 - Pravidla pro uzavření plánu.
- Ve spise všech dětí, které byly vyhodnoceny jako děti spadající do § 6 zákona, je sestaven IPOD, a to takovým způsobem, který odpovídá výše uvedeným pravidlům.

Standard č. 10

Kontrola případu

- 10a) Orgán sociálně-právní ochrany zajišťuje pravidelnou kontrolu případů.

Co je potřeba udělat?

- Cílem je, aby vedoucí OSPOD měl přehled o tom, jak probíhá práce na OSPOD;
- Kontrola musí probíhat pravidelně, je to tedy systém kontroly, nikoli nahodilá kontrola;
- Nastavit jasný a transparentní způsob kontroly:
 - Pravidelná namátková kontrola spisů;
 - Kontrola každého/určitého počtu vyhodnocování;
 - Kontrola sestavených IPOD;
 - Pravidelné kazuistické porady týmu s vedoucím pracovníkem...

Naplněné kritérium

- OSPOD má nastaven SYSTÉM pravidelné kontroly případů (ideálně písemně zpracován);
- Zaměstnanci vědí, kdo, kdy a jak jejich práci bude kontrolovat a co je po nich požadováno;
- Zaměstnanci vědí, kdy jsou zrovna kontrolováni a znají účel a význam kontroly;
- O kontrolách jsou činěny záznamy.

Děkujeme za pozornost

MGR. JINDŘICH RACEK

JINDRICH.RACEK@LUMOS.ORG.UK

TEL.: 777 580 587

MGR. HANA SOLAŘOVÁ

HANA.SOLAROVA@LUMOS.ORG.UK

TEL.: 777 900 063

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz